

23.8.2016

TerraFamen vesienhallinnan YVA-ohjelma julkaistu

- Vesienhallinnan YVA-ohjelmasta voi jättää mielipiteitä 4.10. saakka Kainuun ELY-keskukselle
- Osana kuulemisvaihetta järjestetään yleisötilaisuus Kajaanin kaupunginkirjastolla torstaina 8.9. klo 18 (kahvitarjoilu klo 17.30)

TerraFamen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) yhteysviranomainen Kainuun ELY-keskus on tänään kuuluttanut TerraFamen vesienhallinnasta tehtävän Ympäristövaikutusten arvioinnin (YVA) ohjelman. Kuulutuksen myötä vesienhallinnan YVA-ohjelma on nähtävillä 30 päivän ajan ympäristöhallinnon ja TerraFame Oy:n verkkosivuilla, ja siitä voi jättää mielipiteitä Kainuun ELY-keskukselle 4.10.2016 mennessä.

YVA-ohjelma on suunnitelma siitä, mitä vaikutuksia YVA-menettelyn aikana arvioidaan, ja millä tavoin arvioinnit tehdään. Lisäksi ohjelmassa on kerrottu TerraFamen vesitilanteesta tällä hetkellä.

Ohjelman mukaisesti TerraFamen vesienhallinnan YVA-menettelyssä arvioidaan kerätyn tarkkailuaineiston sekä päivitettävien virtaus- ja vedenlaatumallinnusten avulla kaivokselta johdettavien puhdistettujen vesien vaikutuksia Nuasjärveen erilaisilla kuormitusvaihtoehdoilla. Vaikutustarkastelussa huomioidaan nykyisen purkupaikan lisäksi kaksi uutta purkupaikkaa Nuasjärvessä (alustavasti Rimpilänsalmi ja Petäisenniska). Arviointiin otetaan mukaan myös erilaisten kuormituskenaarioiden tarkastelu vesien vanhoille purkureiteille: pohjoisella reitillä Kalliojoki-Kolmisoppi-Jormasjärvi-Jormasjoki ja eteläisellä reitillä Lumijoki-Laakajärvi. YVA:ssa tarkastellaan myös vesienhallintaa mahdollisessa kaivoksen sulkemisvaihtoehdossa.

”Nyt käynnistynyt vesienhallinnan YVA-menettely on tärkeä askel kohti kaivoksen vesitilanteen ratkaisemista pitkällä tähtäimellä, sillä YVA-menettelyn myötä vesienhallinnan ratkaisut ja niiden vaikutukset arvioidaan perusteellisesti yhteistyössä eri viranomaisten ja sidosryhmien kanssa. Näin myös tulevat ympäristölupahakemuksemme saavat vankan pohjan”, kertoo TerraFame Oy:n toimitusjohtaja Joni Lukkaroinen.

YVA-menettely etenee ohjelmasta selostukseen

TerraFamen vesienhallinnan ympäristövaikutuksia arvioidaan YVA-lain mukaisessa menettelyssä.

Ohjelmavaiheen jälkeen YVA-menettelyn toisessa vaiheessa laaditaan YVA-ohjelman ja siitä annettujen mielipiteiden ja lausuntojen perusteella YVA-selostus, eli arvio TerraFamen vesienhallintaratkaisuiden ympäristövaikutuksista. Arviointiselostuksessa esitetään muun muassa arvioitavat vaihtoehdot, ympäristön nykytila, hankevaihtoehtojen ympäristövaikutukset ja niiden merkittävyys sekä arvioitujen vaihtoehtojen vertailu. Lisäksi selostuksessa kuvataan muun muassa haitallisten vaikutusten ehkäisy- ja lieventämiskeinot.

TerraFamen vesienhallinnan YVA-selostus tulee nähtäville arviolta vuoden vaihteessa 2016–2017. YVA-menettely päättyy, kun yhteysviranomainen toimittaa lausuntonsa arviointiselostuksesta TerraFamelle arviolta maaliskuussa 2017.

Terrafamen YVA-menettelyn taustat

Vaasan hallinto-oikeus (VHO) antoi huhtikuussa 2016 päätöksensä koskien Nuasjärven purkuputken luvasta tehtyjä valituksia ja muita Terrafamen ympäristölupiin liittyviä asioita. Hallinto-oikeus muutti vuosittaista sulfaatin päästökiintiötä purkuputken kautta aiemman välipäästökseen mukaisesta 12 000 tonnista 15 000 tonniin. Samalla se vahvisti sulfaattipitoisuuden kaikkien purkuvesien osalta 4 000 milligrammaan/litra (aiemmin 6 000 mg/l). Vanhojen purkureittien osalta VHO:n päätöksessä jätettiin voimaan nykyiset sulfaattikiintiöt.

Lisäksi VHO:n päätöksellä kaikki luvat annettiin määräaikaisena vuoden 2018 loppuun saakka siten, että eri lupia koskevat hakemukset on jätettävä Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle (AVI) elokuun 2017 loppuun mennessä.

VHO:n päätösten mukaisten luparajojen puitteissa kaivoksen toiminnan jatkaminen ja kehittäminen on mahdollista. Ylimääräisten vesien purkaminen alueelta vie tällä kiintiöllä kuitenkin pidempään kuin Terrafamen tavoitteena on ollut.

Samalla patoturvallisuuteen liittyvä riskitaso joudutaan pitämään tavoitetilaa korkeampana. Kun vesivarastoaltaita ei voida tyhjentää suunnitellulla nopeudella, ei myöskään vesienkäsittelysakkoja tai allasalueiden maaperää päästä käsittelemään tavoiteaikataulussa. Tästä johtuen myös vesienkäsittelyyn kuuluva valuma-alue pysyy useita vuosia nykyisen laajuisena, eikä kaivokselle sadantana kertyvää vesimäärää voida pienentää.

Näistä syistä Terrafame pitää ympäristövaikutusten kannalta tarkoituksenmukaisena tyhjentää kaivosalueelle varastoidut ylimääräiset vedet nopeammin, kuin VHO:n päätös mahdollistaisi. Tämä tarkoittaa käytännössä, että Terrafame varautuu hakemaan Pohjois-Suomen AVI:lta suurempia sulfaatin päästökiintiöitä kuin hallinto-oikeus määräsi. VHO linjasi huhtikuussa, että päätöksessä määrättyä suurempi sulfaatin päästökiintiö olisi edellyttänyt myös YVA-menettelyä. Tästä johtuen Terrafame käynnisti vesienhallinnan YVA-menettelyn.

Vesienhallinnan YVA-menettelyn lisäksi Terrafame laatii parhaillaan YVA-ohjelmaa koskien kaivostoiminnan jatkamista ja kehittämistä tai vaihtoehtoisesti sulkemista. Tämän toisen YVA-menettelyn ohjelma on määrä julkistaa loka-marraskuussa 2016.

Vesitilanne kehittynyt parempaan suuntaan

Terrafamen kaivosalueella on edelleen ylimääräisiä vesiä. Ylimääräisten vesien määrä on kuitenkin pienentynyt vuoden alun noin 10 miljoonasta kuutiometristä noin 6,5 miljoonaan kuutioon elokuun puoliväliin mennessä.

”Kesäkuukausina olemme pystyneet hyödyntämään VHO:n myöntämää suurempaa kesäajan sulfaatin päästökiintiötä. Samanaikaisesti sadanta on ollut edellisvuotta pienempää ja veden haihtuminen liuotuskasoista voimakasta hyvin toimivan bioliuotuksen ansiosta. Nämä tekijät ovat helpottaneet hieman vesitilannetta, joka kuitenkin jatkuu edelleen haastavana”, Lukkaroinen sanoo.

Yleisötilaisuus Kajaanissa torstaina 8.9. klo 18

YVA-menettely on avoin prosessi, johon asukkailla ja muilla sidosryhmillä on mahdollisuus osallistua. Asukkaat ja muut asianomaiset voivat osallistua hankkeeseen esittämällä näkemyksensä yhteysviranomaisena toimivalle Kainuun ELY-keskukselle sekä myös Terrafamelle.

YVA-ohjelmasta järjestetään torstaina 8.9. klo 18 Kajaanin kaupunginkirjastolla yleisölle avoin tiedotus- ja keskustelutilaisuus, jossa esitellään arviointiohjelmaa. Tilaisuus alkaa kahvitarjoilulla klo 17.30, ja tilaisuudessa yleisöllä on mahdollisuus esittää näkemyksiään ympäristövaikutusten arvioinnista. Toinen tiedotus- ja keskustelutilaisuus järjestetään arviolta tammikuussa 2017 vesienhallinnan ympäristövaikutusten arviointiselostuksen valmistuttua.

Vesienhallinnan YVA-ohjelma on nähtävillä mielipiteiden ja lausuntojen esittämistä varten 23.8.–3.10.2016 seuraavissa paikoissa:

Kainuun ELY-keskus, Kalliokatu 4
Kajaanin kaupungintalo, Pohjolankatu 13
Kajaanin kaupunginkirjasto, Seminaarinkatu 15
Sotkamon kunnanvirasto, Markkinatie 1
Sotkamon kirjasto, Markkinatie 1
Paltamon kunta, Vaarankyläntie 7
Sonkajärven kunta, Rutakontie 28
sekä internetissä osoitteessa: www.ymparisto.fi/terrafamevesienhallintaYVA

YVA-ohjelmasta voi jättää mielipiteitä Kainuun ELY-keskukselle 4.10.2016 mennessä sähköpostitse kirjaamo.kainuu@ely-keskus.fi tai postitse: Kainuun ELY-keskus, PL 115, 87101 Kajaani, käyntiosoite Kalliokatu 4. Osoitteessa www.ymparisto.fi/terrafamevesienhallintaYVA on mielipidelmake, jonka voi täytettynä palauttaa Kainuun ELY-keskukselle.

Lisätietoja ja haastattelupyynnöt sähköpostitse:
Terrafame Oy, toimitusjohtaja Joni Lukkaroinen, joni.lukkaroinen@terrafame.fi

Terrafame Oy on suomalainen kaivosyhtiö, joka tuottaa biokasaliuotusmenetelmällä ensisijassa nikkeliä ja sinkkiä Sotkamossa sijaitsevalla kaivoksellaan. Tavoitteenamme on ympäristön kannalta kestävä, turvallinen ja kannattava kaivostoiminta. Terrafamen omistaa Suomen valtion kokonaan omistama Terrafame Group Oy.